

Підлісна О. В., канд. мист., доц.
Харківська державна академія дизайну і мистецтв

ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ У ДИЗАЙНІ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

З початку індустріалізації суспільства минуло чимало часу. Загальний розвиток науки і техніки сягнув далеко уперед і галузь будівельних технологій та матеріалів не залишилась позаду. Природні матеріали знайшли надійну і якісну заміну в обличчі синтетичних – екологічних, економічних та зручних; індивідуальне виготовлення конструкцій змінилося на поточно-індустріальне, щоб знову повернути до оригінальних індивідуальних конструкцій. Провідні архітектори та дизайнери світу створюють незвичайні привабливі споруди та інтер'єри, які дивують своєю зручністю та красою, мають неповторне обличчя.

Пропонуємо короткий огляд прогресивних матеріалів, технологій, дизайнерських ідей, які активно вплинули на дизайнерські рішення міського середовища останнім часом. Одним з матеріалів, що набирає сьогодні силу, є керамограніт, або фарфоровий грес. Найвідомішим виробником керамогранітних виробів на сьогодні виступає італійська фірма Marazzi, за назвою якої на світовий ринок надходить така продукція, як облицювальна плитка Marlit для стін, плитка для підлоги, Firestream - вогнестійке покриття та сипучі матеріали для улаштування монолітного покриття. Міцність, стійкість до стирання, відсутність ковзання, підвищені дренажні властивості, широка кольорова палітра та декоративні якості роблять ці матеріали незамінними у міському середовищі. Для оздоблення стін можна рекомендувати таку ж керамогранітну плитку, тільки значно меншої (від 6 мм) товщини. Ще один цікавий інноваційний матеріал – пінокераміка холодного приготування. Ця розробка білоруських вчених пропонує принципово новий безобжиговий спосіб виготовлення керамічних виробів. Пружно-пластичні властивості цих виробів надають їм схожість з металевими аналогами; висока міцність, пружність, жаростійкість та екологічна чистота похідних матеріалів дозволяють використовувати пінокераміку для покриття підлоги, облицювання певних ділянок вулиці та стін будинків.

Нанотехнології проникли і в будівельно-архітектурну галузь. Представляючи собою досягнення високоефективного сполучення утилізації та створення матеріалу з покращеними заданими властивостями, нанотехнології дозволяють створювати нові будівельні матеріали. Так, з'явилися піноалюміній та вогнетривка деревина, нанобетони на основі нових ефективних в'язучих. Стрімкий розвиток науки і техніки призводить до появи на будівельному ринку нових матеріалів, що замінюють традиційні, такі як мармур, граніт, малахіт, дерево та ін. До їх числа можна віднести полімербетон і пінополіуретан. Полімербетон – це затверділа високонаповнена поліефірна смола, відрізняється високою міцністю,

низьким водопоглинанням, малою усадкою, значною стійкістю до дії хімікатів, швидкістю затвердіння при кімнатній температурі. Застосовуючи кольорові наповнювачі або пігменти, можна використовувати полімербетон для імітації граніту, сланців, мармуру, малахіту і т.д. З цієї причини полімербетон має кілька назв: штучний камінь, литтєвий мармур, онікс і ін. Все більш широко використовується в будівельній індустрії і пінополіуретан. Це композиційний матеріал на основі поліефірів з добавками, що спінуються. Вироби з пінополіуретану мають малу вагу та високі експлуатаційні характеристики.

Використання у дизайнерському рішенні міських вулиць сучасних інформаційних технологій також може призвести до значного покращення естетичних якостей куточків міста, підвищення рівня їх комфортності, та, навіть, надання їм креативного змісту. Так, використовуючи лазерне та світлодіодне освітлення, можна досягти високої виразності архітектурної пластики фасадів навіть для «хрущовок», де повна відсутність зовнішнього декору призвела до повної однаковості означених будинків. Така «світлоархітектура» створить неповторність кожного окремого куточка.

У Харкові велика кількість колишніх промислових зон, що посилює небезпечну криміногенну ситуацію навіть у денний час. Використавши ці ділянки для розміщення на них сучасних місць відпочинку для молоді, забезпечивши їх освітленням, візуальними комунікаціями на рівні центру міста, встановивши там Vi-Fi мережу, місця для підключення аудіоапаратури, сидіння та подіуми, можна не просто уникнути кримінальних порушень, але й підвищити загальний рівень креативності нашого міста. Прикладом таких зон може слугувати «Турбо-арт» із розписами на індустріальну тематику, куточок біля колишнього заводу «Авторучка» на проспекті Гагаріна або ділянка набережної біля Горбатого мосту поряд із колишньою макаронною фабрикою. Дизайнерське рішення цих міських районів за допомогою сучасних інновацій, забезпечення їх загальної досяжності та безпеки, дало б великий естетично-виховний ефект.

Сьогодні у місті вже є багато позитивних прикладів існування арт-об'єктів та дизайнерських інсталяцій у міському середовищі. Це і сучасні стилізовані скульптури на вулиці Мистецтв, і численні графіті на міських стінах, невеличкі естрадні подіуми у парках міста, альпіністські «арки» та червоні тюльпани-світильники поряд з метро «Перемоги» тощо. Наразі інновації проявляються не тільки у корисному використанні новітніх матеріалів і технологій, а саме у нових творчих пошуках художників та дизайнерів, їх креативному самовираженні, відкритому для жителів міста. Отже, до інноваційних засобів сьогоденного міського середовища можна віднести як новітні інформаційні технології та будівельні і оздоблювальні матеріали, пристосування занедбаних територій під створення нових творчих майданчиків, так і творчі арт-об'єкти та художні пошуки, винесені сучасними дизайнерами на вулиці міста.